

Interreg
Poľsko-Slovensko

KRAJINA LEMKOV A RUSÍNŮV OŽIJE S PODPOROU EURÓPSKEJ ÚNIE

*Kružlov, 26.08.2021 – Obce Kružlov a Zborov v bardejovskom okrese hostili otváraciu konferenciu projektu **Zabudnutá krajina Lemków a Rusnakov**. Cezhraničný vlajkový projekt sa realizuje v rámci **Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014 - 2020**. Cieľom štyroch projektových partnerov je využiť prírodné a kultúrne dedičstvo Nízkych Beskýd na to, aby sa posilnila cezhraničná sociálna identita a uchovali sa kultúrne tradície Lemkov a Rusínov žijúcich v spoločnom pohraničnom území.*

Konferenciu otvoril **zástupca autorského kolektívu Piotr Jasion**, ktorý stál pri zrode projektu od samého začiatku. Vďaka tomu komplexne predstavil ideu projektového zámeru, spôsoby prezentácie kultúry dvoch spríbuznených etnických menšín a modeloval praktické využitie hmotného či nehmotného dedičstva pri rozvoji cestovného ruchu. Jedným z výstupov projektu bude turistický produkt – muzeálna trasa prepájajúca objekty v troch lokalitách.

Nasledovali prezentácie **Jozefa Kmeca**, starostu **obce Kružlov**, ktorá je vedúcim partnerom projektu, a **Jána Artima**, predsedu **Karpatskej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj**, o. z.

Na záver dopoludňajšieho bloku konferencie sa uskutočnila prehliadka lokality **výstavby skanzenu v hodnote zhruba 1 mil. eur**, ktorý bude lokalizovaný **v centre obce Kružlov** a bude reprezentovať tradičný **Rusnacký statok so zvonickou, suchou nádržou a mlynom**. Jeho návštevníci budú mať príležitosť spoznať tradičný život nielen Rusínov, ale aj Lemkov.

V popoludňajších hodinách pokračovala konferencia v obci Zborov, kde sa prezentovali ďalší projektoví partneri – poľská gmina **Uście Gorlickie** v zastúpení wójta **Zbigniewa Ludwina** a **obec Zborov** s prezentáciou starostu **Jána Šurkalu**.

Záver programu patril vystúpeniu miestneho speváckeho zboru Zborovčan a prehliadke **Šerédiovskeho kaštieľa v Zborove**, ktorý sa po takmer 60 rokoch dočká obnovy **za približne 900 tis. eur**. Znovu oživená pamiatka bude slúžiť ako kultúrne centrum prezentujúce dejiny oboch národnostných menšín.

Ich zvyky a tradície budú predstavené v objekte **Lemkówskej krčmy v poľskej obci Uście Gorlickie**, ktorej rekonštrukcia dosiahne výšku **blížiacu sa 250 tis. eur**.

Na vzniku funkčného systému turistického produktu sa bude podieľať Karpatská asociácia pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj, o. z., a to prostredníctvom podrobného etnologicko-etnografického výskumu, dokumentácie historických prameňov a zbieraním exponátov. Okrem toho bude počas projektu organizovať pestré vzdelávacie aktivity, školenia a workshopy.

Cieľom vytvorenia muzeálnej trasy spájajúcej všetky tri lokality je sprístupnenie dedičstva Lemkov a Rusínov turistom a širokej verejnosti, ako aj snaha o využitie silného ekonomického potenciálu založenom na objavovaní kultúrno-prírodného bohatstva poľsko-slovenského pohraničia. Súčasťou spoločných projektových výstupov bude mobilná aplikácia určená pre cestovný ruch, publikácia a trojdielny film prezentovaný v objektoch muzeálnej trasy vo forme interaktívnej prezentácie.

Celková výška projektových nákladov **dosahuje 3 029 452,26 eur**. **Realizácia investičných aj mäkkých aktivít potrvá do konca roka 2022.**

RNDr. Edita Maxinová, PhD., projektová manažérka zodpovedná za PR

E-mail: edita.maxinova@zborov.sk / Tel.: + 421 902 310 582

Interreg
Polsko-Słowacko

KRAINA ŁEMKÓW I RUSNAKÓW OŻYJE PRZY WSPARCIU UNII EUROPEJSKIEJ

*Krużłów, 26.08.2021r. – w Gminach Krużłów oraz Zborów w powiecie bardejowskim odbyła się konferencja otwierająca projekt **Zapomniana Kraina Łemków i Rusnaków**. Transgraniczny projekt flagowy realizowany jest w ramach **Programu Współpracy Transgranicznej Interreg V-A Polska-Słowacja 2014 - 2020**. Celem czterech partnerów projektowych jest wykorzystanie dziedzictwa kulturalnego i przyrodniczego Beskidu Niskiego do wzmocnienia transgranicznej tożsamości społecznej i zachowanie tradycji kulturalnej Łemków i Rusnaków mieszkających we wspólnym obszarze przygranicznym.*

Konferencję otworzył **przedstawiciel zespołu autorskiego Piotr Jasion**, który od samego początku stał u narodzin projektu. Dzięki temu kompleksowo przedstawił idee planu projektowego, sposoby prezentacji kultury dwóch spokrewnionych ze sobą mniejszości etnicznych oraz modelował praktyczne wykorzystanie dziedzictwa materialnego i niematerialnego w rozwoju ruchu turystycznego. Jednym z produktów projektu będzie produkt turystyczny – szlak muzealny łączący obiekty w trzech lokalizacjach.

Następnie odbyły się prezentację **Jozefa Kmeca**, wójta **gminy Krużłów**, która jest wiodącym partnerem projektu oraz **Jana Artima**, prezesa **Karpackiego Stowarzyszenia Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju**, s. o..

Na zakończenie dopołudniowego bloku konferencji odbyło się zwiedzanie miejsca **budowy skansenu o wartości około 1 mln euro**, który będzie zlokalizowany **w centrum miejscowości Krużłów** i będzie prezentować tradycyjne **gospodarstwo rusnackie wraz z dzwonnica, suchym zbiornikiem i młynem**. Zwiedzający będą mieli okazję poznać tradycyjne życie nie tylko Rusnaków, ale też Łemków.

Popołudniu konferencja kontynuowała w miejscowości Zborów, gdzie zaprezentowali się kolejni partnerzy projektu – polska gmina **Uście Gorlickie** reprezentowana przez wójta **Zbigniewa Ludwina** oraz **gmina Zborów** reprezentowana przez wójta **Jána Šurkalu**.

Na zakończenie programu wystąpił miejscowy zespół Zborovčan oraz zwiedzano **Dwór Šerédiów w Zborowie**, który niemal po 60 latach zostanie odrestaurowany **za około 900 tys. euro**. Odnowiony zabytek będzie pełnił funkcję ośrodka kulturalnego prezentującego historię obu mniejszości narodowych.

Ich zwyczaje i tradycję zostaną zaprezentowane w obiekcie **Karczmy Łemkowskiej w polskiej gminie Uście Gorlickie**, której przebudowa osiągnie wartość **zblizoną do 250 tys. euro**.

W tworzeniu funkcjonalnego produktu turystycznego weźmie udział Karpackiego Stowarzyszenia Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju, s. o.. Przeprowadzi szczegółowe badania etnologiczno - etnograficzne, dokumentację źródeł historycznych i zbiór eksponatów. Ponadto w ramach projektu zorganizuje różnorodne działania edukacyjne, szkolenia i warsztaty.

Celem stworzenia szlaku muzealnego łączącego wszystkie trzy obiekty jest udostępnienie dziedzictwa Łemków i Rusnaków turystom oraz szerokiej publiczności, a także dążenie do wykorzystania silnego potencjału gospodarczego opartego na odkrywaniu bogactwa kulturalno-przyrodniczego pogranicza polsko-słowackiego. Wspólnymi rezultatami projektu będą: aplikacja mobilna przeznaczona do turystyki, publikacja oraz trójczęściowy film prezentowany w obiektach szlaku muzealnego w formie prezentacji interaktywnej.

łączna kwota kosztów projektu **wynosi 3 029 452,26 euro. Realizacja działań inwestycyjnych oraz miękkich potrwa do końca roku 2022.**

RNDr. Edita Maxinová, PhD., Menażer projektowy odpowiedzialny za PR

E-mail: edita.maxinova@zborov.sk / Tel.: + 421 902 310 582

